

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH (CATALANISTA)

PERIÓDICO

[Any 8.—Núm. 361.—Dissapte 13 de Juliol de 1907]

PORTAVEU DE LA ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÀ

LA DESCENTRALISACIÓ A FRANSA

Unió regionalista de Lorena

Alguns homes independents y fidelis, com se'n troben encare molts en nostre país, han prèn una iniciativa ardida que pot tindrer resultats considerables, ja que ella respon exactament a nostra situació actual y a l'estat d' l'opinió. Una nova lliga ha nascut a la capital de la Lorena, a Nancy, en una regió vibrant de patriotsme y sempre afanyosa de llibertat; sos promovedors pretenen agrupar baix lo títol d'*'Unió regionalista lorense'* tots los lorenencs desitjosos de reconstituir la vida provincial en lo que té de més noble, de més sana, de més vigorosa, y de reconquerir una autonomia intelectual, artística y literaria, que en lo seu pensament deu ser lo prefaci de l'autonomia administrativa. Últim terme y finalitat del programa.

Per afendrer a l'idea, proposen com a primer medi, la vulgarisació per a conferència, la prempsa, y l'coneixement de totes aquelles coses que poden fer que els joves s'interessin en llur regió y's lliguin ab ella pel més gran bé del país.

Una vegada complert aquest treball en l'ànima del poble, hem d'acullir al lligisador per acentuar lo moviment, agrupant los departaments (massa petits en los medis actuals de comunicacions) en circunscripcions administratives més vastes anomenades regíons, ab la creació de verdaderes capitals provincials, centres industrials, comercials, universitaris, artístichs, literaris y mèdichs, dotats de tots los ressòrs que actualment s'han d'anar a buscar a París.

**

Redactant aquest programa que diu tan tes coses ab poques paraules, los organitzadors de la nova Unió, s'han limitat a renunciar la cadena del temps y a seguir la célebre Lliga de descentralisació de Nancy, qui a la fi de l'Imperi havia agrupat, sens disolució de partit, tots los liberals que lluitaven en aquell moment contra'l abusos de la candidatura oficial y que havien prèn per bandera la llibertat municipal y regional, per la descentralisació.

Després de la guerra, l'Assamblea Nacional que trobava sense dificultats y que podia tan fàcilment deslliurar la Fransa dels lligams seculars que ofeguen y paralisen son verdader geni, no tingué prou cop d'ull ni prou resolució, y nosaltres patim avuy les conseqüencies d'aquesta falta.

Les meteixes causes produueixen inevidablement les meteixos efectes; nosaltres nos tròbem ab la mateixa situació que a la fi de l'imperi y potser ab una de pitjor.

L'esperit funcionari que nosaltres tenim en la sanció no ha fet més que creixer y perfeccionarse, y la manera com nosaltres comprenem lo règim parlamentari ha portat la malaltia a son paroxisme.

La massa dels francesos, fins los més intel·ligents, los més actius, passa son temps corrent darrera dels empleus y assetja'ls representants del pais; los que a son torn assetjen al Gobern y l'amenessen. Resulta d'això, qu'el Parlament ha esdevingut esclau del Gobern que domina pel medi dels empleus y qu'el Gobern es l'esclau del Parlament; per la distribució de tots los empleus. D'aquí neix aquests favoritisme desenfrenat que ha acabat per exasperar als meteixos funcionaris y que ha provocat la creació d'aquests sindicats de protesta y de resistència que són dos grossos perills de l'hora present.

Los prefectes y sub prefectes, cansats entre's parlamentaris: el Gobern, esdevenen de més a més los honestos corredors de sos trafechs y contubernis. La principal part, entre els, se consideren més que

simples agents electorals, encarregats de llogar als funcionaris pel partit al poder.

Els tenen la pretensió de fer tots los nomenaments y dictar sovint les ordes als ministres que no s'atreveixen pas a resistir. L'administració, per ells, no es més que l'accessori de la seva funció, y es notori que, en un gran nombre de departaments, los més importants negocis se'n ressenten.

Aquest es, per altra part, un sistema fundat enfront dels organismes mal basats qui refusen de pendre sos representants de les mans mateixes de l'administració; en aquells se'ls refusa tot, y s'acumula sobre son camí totes les lentinuts, totes les dificultats del procediment.

**

Lo mal ha arribat així a un estat tant agut, que comensa a remouer l'opinió y indisposa profontament totes les municipalitats independents. Mes, com posarhi terme, com tallar aquesta corrent d'esclavitud que afable'ls caracters y que destruix lentament lo que constitueix la propia base de la República, l'independència y la fermesa de carácter del ciutadà?

Sens dupte, dependrà del Gobern lo cambiar tot això donant altres instruccions a sos prefectes, invitantlos a quedarse en sa representació y, a defensar la política del Gobern sens descendir els mateixos a la palestra. Mes, lo mal es molt fondo y la costumbre massa arrrelada per aquestes instruccions fossin respectades; per altra part ab nostra organisiació actual, la temptació és massa forta per a los ministeris, siguin los que siguin, de servir-se d'aquest instrument perfeccional que avuy tenen entre ses mans y quin funcionament es facilissim.

No ecxisteix més que un medi, un sol, d'acabar per sempre més ab aquest règim d'empleomania a *'outrance'* y de la candidatura oficial, y aquest es impossible, puig caldría reduir desseguida'l número d'empleats al estrictament necessari, restringint ses atribucions en l'och d'aumentarlos sense parar com han fet fins ara, y separar completament la política de l'administració, acordant, en fi, als cossos elegits una ample autonomia per tot lo que afecta als interessos locals o regionals, és a dir, anar a una vera descentralisació.

Això es lo que'l Comitè de l'Unió regionalista de Lorena traduí baix aquesta forma: «Gestió dels interessos de l'Estat per l'Estat, de la regió per la regió, del municipi pel municipi, lo qual significa, simplificacions administratives, estalvi de temps y de diners, mellor coneixement de les necessitats locals.»

**

Suposèm aquest programa realitat y aplicat: en lloc de nosaltres microscòpicament departaments que ofeguen ab ses estretes fronteres, tindrèm vastes regíons ab vida propria, ab una representació composta de caps de brot del pais y únicament preocupats de sa prosperitat y de sa grandesa. París no será més l'únic regulador de la vida de la nació; les administracions centrals de nosaltres ministeris no tindrán més la pretensió d'arreglar a distancia, fins los mínims detalls, interessos que elles desconeixen; de resoldre de lluny qüestions que no's poden resoldre bé més que sobre'l terreny, y no's veurán més protocols passegars de la sub-prefectura a la prefectura, y de la prefectura al ministeri, durant anys. Totes les formalitats seran simplificades y l'expedienteix enutjós que absorveix la mellor partida de l'activitat dels agents del govern, serà vensut.

Aquest serà l'honor de la Lliga de Nancy, d'haver cridat l'atenció pública sobre aquest problema capital pera l'avenir de nosaltres institucions republicanes, y es precs felicitarla d'haver trobat l'instint psicològich pera provocar un moviment d'opi-

nió que dintre poch, cal esperar, remourà tota la Fransa.

J. MÉLINE,
Senador pels Vosgos
(De *Le Petit Journal* de 26 de juny de 1907.)

LA NOVAIBERIA

De les terres castellanes arriben fins a nosaltres unes paraules de simpatia, unes belles paraules amigues. Per damunt dels rius y les muntanyes, per damunt de les calumnies dels malvats y dels perjudicis dels imbecils, los joves de Castella allarguen, magnánims, les mans als joves de Catalunya. En mitj de la cridoria esbojarrada dels periodistes venals y dels polítics d'ofici, s'alsen veus castellanes que saluden ab amor a la patria nostre, escarnida y insultada pels petits homes que senten baixos odis.

La joventut Catalunya estreny ab efusió les mans benèvolas que'l amics castellans li allarguen. Aquests castellans coneixen a Catalunya. La coneixen per la seva literatura, pel seu art, pel seu treball, per la seva intensa espiritualitat. Y perquè la coneixen, l'estimen generosament...

Veusquí lo que nombrosos joves de Castella, lo nom dels quals ha guanyat en lo camp de les lletres un merecud prestigi, sien als joves de Catalunya:

A la juventud catalana

«El movimiento actual de Cataluña es hoy la expresión más aguda y elevada de la voluntad nacional. Con su espíritu nos hallamos identificados, porque con él ha venido á la vida lo que era una apremiante necesidad de la Patria. Esperábamos ansiosos una corriente que tratase de incorporarnos á la comunión de los pueblos cultos, y habiéndose iniciado en Cataluña queremos convertirla en alma de nuestra acción.

Libres de todo vínculo con los partidos políticos que han traído á España á una evidente abyección y simpatizando íntimamente con la fuerza ideal que ha producido como resultado inmediato la emancipación cívica de Cataluña, os enviamos este mensaje, como testimonio de que por encima de las incomprendiciones y recelos tradicionales, hay jóvenes que piensan y viven en vuestro espíritu y quieren poner su esfuerzo en comunidad con el vuestro.

La formación de un ideal colectivo es el postulado de toda vida nacional, y en Cataluña empieza á determinarse. Habéis sabido encontrar vuestra alma; os toca ahora derramarla en una expansión absolutamente necesaria para unos y otros, reintegrando á la Patria toda en su personalidad. No renunciéis á las peculiaridades de vuestra tierra y carácter; ahondad, por el contrario, en ellas; acentuadlas, para que en el choque fecundo con las de los otros pueblos ibéricos se vigorice vuestra conciencia y emerja en ellos la del propio ideal.

Este será el suelo en que se asiente la joven España, síntesis futura que dará un hondo sentido á la educación nacional emancipándola de interesadas tutelas y que hará posible que todas las instituciones de la Patria, aun aquellas que se tienen por su más genuina representación, lleguen á adquirir el contenido espiritual de que hoy carecen.

Escogemos este momento para estrechar relaciones cons vosotros y hacer íntima nuestra unió. —
Alas, Leopoldo; Alvarez Pastor, Joaquín; Alvarez Ródenas, Miguel; Barnes, Domingo; Bernis, Francisco (Catedrático); Cacho, Luis del; Cano, Fernando; Ciges Aparicio (M.); Chavarri, Eduardo (L.); Diez Canedo, Enrique; Fernández Antonio; Giménez Fraud, Alberto; Giménez

Fraud, Gustavo; Gómez, Justo; González Blanco, Pedro; Gutiérrez, Luis; León, Ricardo; Leyda, Rafael; Martínez Sierra, Gregorio; Morente, Manuel (G.); Navarro, Martín (Catedrático); Oliver, Federico; Onís, Federico de; Orueta, Francisco; Orueta, Ricardo; Palacios, Leopoldo (Catedrático); Paomares, Marqués de; Peñalva, Matías; Quirós, Constancio B. de; Ribera, Francisco L.; Río Urrutia, F. de; Sama, Valentín; Sampere, José María; Tenreiro, Ramón María; Torres Belén, Carlos de; Vegue, Angel.»

Defensa de la llengua catalana pel Almirall

Lo discurs d'en Melquiades Alvarez nos ha portat a la memoria un altre discurs pronunciat pel senyor Núñez de Arce en l'Atenèu de Madrid, y ahont aquest senyor (avuy difunt), parlant del catalanisme digué si fá a no fá los mateixos disbarats que fa poch ha dit en lo Congrès d'Espanya la republicà ab vistes a la poltrona ministerial que li reserva'l seu tocayo Moret, D. Melquiades Alvarez.

En aquella ocasió'l gran Almirall lo nostre precursor, contestá d'una manera eloquient y irrebatible los atachs del senyor Núñez de Arce.

De dita contestació y per crèurela de oportunitat nos plau copiarne'l següent fragment en defensa del nostre idioma:

«Empezáis por hacer una apologia de las lenguas locales, y aún que queréis levantar el vuelo en alas de la poesía, bien se conoce que no sentís por ellas cariño muy intenso. No es extraño que no lo sintáis, pues no sabe lo que es amor de padre aquel que no ha tenido hijos. Vos, nacido en Castilla, es decir, en una Región cuya lengua especial es al mismo tiempo la impuesta como oficial á todas las Regiones, no podéis comprender el cariño que inspira la lengua, «que más penetrantes raíces echa en el corazón porque es aquella en que primeramente se ha sentido», cuando se la vé postergada y suspedita á otra, que puede alegar en su favor quizá su mayor fortuna, pero no su mejor derecho ni sus méritos superiores. El padre feliz que comparte con su hijo la felicidad y la dicha, apenas se apercibe del intenso amor que le profesa, pues lo halla el efecto más natural del mundo. Haced que se interrumpta esta felicidad; suponed que el hijo se pone enfermo, ó cae en la cárcel, y veréis como el amor del padre, si no aumenta en realidad, parece multiplicarse por sus efectos ruidosos. Vos sentís por vuestra lengua castellana la afición suave que mutuamente se profesan los miembros de una familia feliz: pero, ponéos en nuestro caso. Suponed que nosotros, los catalanes, ó otros, vamos un día á poner sitió á la ciudad en que residís; suponed que, no bastando nuestras fuerzas á dominaros, viene en nuestro auxilio todo el poder de Francia, y que, á pesar de vuestra resistencia heróica, entráis en la ciudad por asalto. Seguid suponiendo, y figuraos que nosotros nos creemos destinados providencialmente por la Naturaleza para ejercer la hegemonía sobre vosotros, y como primer signo de superioridad os imponemos nuestra lengua. Figuraos que os halláis inocente delante de un tribunal, del que pende vuestra vida ó vuestra honra, y que en el momento decisivo, cuando hasta el hombre más rudo saca del sentimiento arranques de eloquencia que le envidiarían Cicerón y Demóstenes; cuando no habla la boca, sino el alma, un juez severo, que no comprende vuestra lengua castellana, os obliga á defenderos en otra que vos conocéis sólo por el estudio. Imaginaos que os halláis

en el lecho de la muerte, en los estertores de la agonía, y que al querer hacer el último acto de voluntad en el mundo; al querer garantir el pan de vuestros hijos y el honor de vuestro nombre, del que ha de quedar depositaria vuestra esposa, el notario, inflexible, os dice que no podéis redactar vuestro testamento en castellano. Figuraos que mandáis á vuestros hijos á la escuela, y al volver de ella el primer día, oís que explican á su mamá, no sólo que el maestro les ha explicado la lección en un idioma que no entienden, sino que les ha atemorizado un cartel en que se les amenaza con un castigo si les eacapa una sola palabra en la suya nativa. Figuraos que os vais á una oficina cualquiera, y el empleado os mira por encima del hombro, pues que, conociendo como suya la lengua oficial, se cree superior á vos, que no habeis llegado, á pesar de vuestros deseos, á pronunciarla de una manera castiza. Imaginaos que os vais al telégrafo, y al dirigir una comunicación afectuosa á vuestro padre ausente, el oficial os dice que al autor de vuestros días podéis llamarle «pare», ó «père», ó «father», ó «vater», ó «pater», ó con cualquiera otra palabra que se use en cualquier lengua ó en cualquier dialecto de los millares que se hablan en el mundo mientras no le llaméis «padre», pues que vuestra lengua propia es la única prohibida en el telégrafo, que las admite todas. Imaginad... Mas no quiero que imaginéis ni os figuréis más de lo que he dicho. Seguro estoy de que si leéis este escrito, al llegar á este punto, os habréis levantado de la silla, impulsado por la explosión espontánea de vuestra dignidad astimada. Pues, en tal situación, por lo que respecta al lenguaje, vivimos los catalanes. ¿Cómo queréis que no amemos nuestro idioma, y que no aprovechemos todos los momentos para protestar contra la tiranía injusta de que somos víctimas? Retirad, os lo suplico en vuestro propio interés, el calificativo de «fanático» que aplicáis al culto que rendimos á nuestra lengua!

«Porque habéis de saber, ya que de vuestro discurso se desprende que no lo sabéis, que el particularismo no «cae en la extravagancia de formular amargos cargos contra la nacionalidad española por haber fomentado la enseñanza y el uso del castellano en las escuelas del Principado.» Los cargos, los hacemos por habérnoslo impuesto, por la sola razón del «porque sí», ó por la de «soy el más fuerte», de que os hablaba en uno de los párrafos anteriores. El motivo de nuestra protesta, no es que se fomente la enseñanza del castellano, sino que se prohíba la del catalán. Lo natural, lo lógico, lo justo es, que las dos lenguas, como co-nacionales y co-oficiales, sean enseñadas con igual cariño, empezándose en cada Región por la nativa de los alumnos, que aprenderían luego la segunda bajo la base de la primera.»

Una sessió de fonògraf

Si per quelcom, m'ha vingut l'idea de maleir l'avens de les fisiquals ciencies, es pel fonògraf. Dupto que, may, sèr humà hagi pogut tenir una pensada més antiestètica y no crech que ningú sia capás de tornarse a imaginar un trasto més antipàtich que aquest ridicol imitador de l'humana veu, quina cantarella's fica dins del cervell, fentli passar los sept cálzers de amargura; a mi m'ataca'l nervis d'una manera crudel, posantme d'un humor més negre que un magatzém de carbó y ferintme les aurelles fins a deixarme les trompes eustaquianes inutilisades per complert.

L'operador, ab gran prosopopeya, com volgunt dir: *are veurán*, dóna corda al fonògraf, coloca en son lloc lo cilindret impresionat y engega. Tot seguit sentiu una remor llunyania que's va apropar y acaba per semejarse a un burgit de moscam que una llum intempestiva hagués desvetllat y aquell soroll ingrat ja no vos deixa, se va clavant dins de l'enteniment, com si una corrua de bruiques y bruixots fessin apêch, parlant a l'hora asseguts, damunt d'escombres y pujant, escurantla, xamenya amunt fent caure'l surte. Indubitablement que es aquesta invenció una vénjansa del segle XIX irat per havérseli arrencat tants y tants secrets a la pura forsa, venjansa que han fet terrible y pavòrosa la munió d'industrials que s'han posat a fabricar tota mena de fonògrafs a uns preus tan baixos que's han posat, com si diguessim *al alcance de todas las fortunas* y no vos dich tinxia del sens nombre de funcions que arrèu se van donant, fent patir a la pobre humanitat

martiris horrorosos, implacables, desesperadors...

Es d'una d'aquestes sessions que vaig a parlarvos, de les audicions barates, ab fonògrafs baratos y ab música, també, barata. M'hi varen convidar, no fa gaire, a una d'elles, imposantme un càstich per totes les faltes que en la vida hagués pogut cometer y ben segur que'm varen ser redimides totes mes culpes; així, al menys, ho dech esperar.

Aquella vesprada, per desgracia, la màquina estava costipada, no deya les coses prou clares y'l propietari se'l mirava ab cara llastimosa, busant la trompa, posant'hí mocador, desfentlo, remontantlo.

—Senyor Rafà—deya una nena baixeta, rodona y bonicoya.—Aquest fonògraf no s'esplica prou bé, dèu ser humit lo quarto ahont lo tanca.

—Ca, Soledat, no ho cregui—responia'l senyor Rafà.—Es sech, molt sech.

—Es molt estrany! L'altre dia parlava més clar.

—Algun disgustet que haurá passat—observava un tertuliá.—Jo no ho estranyo. Veu? Jo, avuy, també tinch la veu entre-gollada; he tingut quatre paraules ab la sogra...

—Dèu ser alguna persona'l fonògraf?—deya la Soledat.—Vostè, senyor Tomás, té unes ideyes de vegades.

—Que? Que's pensa que no tenen animeta aquestes bestioles? Cóm parlarien sinó fós aixís?

—Bé, calli, calli—respostava l'aixerida donzelleta.—Llástima de no tenir una placa impresionada ab les rahóns que teñen vostè y la seva sogra.

—Escoltin—crida'l senyor Rafà.

Lo fonògraf rondinava, semblava que si que volia fer callar la xerrameca y al cap d'uns moments de grinyolar, emprenia l'entrada de tenor de la Marina.

—Costas las de levante, etz.

La placa dolorosament impresionada reflexava un estat d'ànima trista y compungida que tot ho semblava menys l'accent alegre y mascle del capitá velet que arriba a la patria desitjada, y la nota final era destremada.

—Aquest Jorge, á la cuenta, devia venir d'estirar les aurelles al seu parent; lo deuen haver pelat—observa un senyor que acaba de fer un badall molt gròs.

—Perquè ho diu Arturo?—pregunta l'amo de la casa, home petitó que, tot so-vint, fa capsinades.

—Home; no veyu com desafina; si encare li grunyen los budells.

Era veritat; lo fonògraf donava'l darrers tems y semblava queixar-se de la feyna que l'obligavan a fer, de mala gana.

—Senyor Rafà; aquesta nit lo té de fer suar lo fonògraf—diu lo fabricant de capsinades—sinó li auguro un mal plet.

—Ca, no hi ha por—respòn l'amo de la màquina.—Are repetirèm la *Mirina* y ja veureu que bé que anirà.

Efectivament, la trompa tornava a funcionar y tornava'l tenor de la *Marina* a fer les seves malifetes.

—Dichosos los ojos, etz.

—Que no te volverán á ver—rondinava a veu baixa'l qui escriu aquestes ratlles, rondinant ell també com lo fonògraf.

—Oh! Es magnífich!—declarava'l senyor Rafà.—Are sentirèu *La Tempestad*. Quina tempesta! Oh! Quina tempesta!

—La tempesta si avicina, convien partir—murmura aquell que's baralla ab la sogra.

—Què diu, senyor Tomás?—pregunta la Soledat.

—Res, aixerida, res; pensava ab la sogra; això de tempestats me recorda tantes coses.

Lo fonògraf cantava ab veu de nás allò de les campanas por ellos sonarán. Semblava una profecia! Una esgarifansa de fret y de paura s'apodera de la concurrencia y la tía Pepeta que, asseguda a un balancí, dormitava beatícamenter, se posa a fer uns ulls com unes bassetges, encarantse durament ab l'amo del fonògraf, increpantlo per la mala idea de fer cantar a la màquina coses tan poch alegres.

—No s'amohini, senyora Pepeta, que això del cantar no es més que broma. Ja veurà quines alegries, are.

Y'l senyor Rafà cambia'l cilindro que interpreta un solo de corneti. Es l'*Arengadeta* que refila un vals de socis d'allò més repicat.

—Que se repita, que se repita; això sí que dóna gust—crida la Soledat.

Un joveinc que s'estava silenciós reuillant amorosament la tendre donzelleta, s'alsa y convida a la Soledat que dupta, dupta.

—Pápa?—diu ab meu melosa.—En Pepitu'm convida a valsar.

—Què? Què dius?—contesta l'endormiscat autor d'aquesta pasta-flora.—Què deyeys?

—Que en Pepitu'm convida.

—Un convit? Ahont?

—No, home; es que'l fonògraf toca un vals.

—Ah! Sí, tens rahó que toca; no me'n havia donat compte. Caram, caram, senyor Rafà, com refila.

—Si, home; déixila ballar a la Soledat; ne té ganes. Que té d'estrany si a mi també fan pessigolles les pantorrilles. Señora Pepa? Vol ballar?

—Fugi, fugi, sempre serà boig.

Lo senyor Rafà arrenca a riurer soro-llosament, ofegant les notes de l'*Arengadeta* anònim que's bufega mitj enregollat dins de la trompa. Lo papa dormilega torna a fer capsinades.

—Máma? Que ballo?—pregunta la nena y salsa y balla. Tomba que tombarás. L'amo del fonògraf s'engresca y agafa la criada que crida, que té mal al dit gròs, que té pessigolles, que... y tomba, tomba. Aquell senyor que's baralla ab la sogra invita a la máma, lo dependent agafa una cadira y valsa.

—Jesús! Que no ho veus, noy?—observa la tía Pepeta.

—Què?—pregunta l'amo, com veient visions.

La criada dóna un xiscle esgarifós; lo seu ballador, l'inmens Rafà ha posat la seva planta damunt de l'ull-de-poll de la pobreta que's fa enrera, topant ab la cadira del dependent que perd l'equilibri abrasantse ab lo senyor Rafà; la cadira fuig disparada y cau damunt del fonògraf... Pobreta màquina! La troipa es badada de dalt a baix; lo cilindro de l'*Arengadeta* jau a tròssos... Tothom para y a la sara-gatada anterior sucseeix un silenci de tomba.

L'amo s'ha despertat de bò de bò, la tía Pepa's queda esgarifada; la criada s'ha tornat fonògraf, fa la feyna d'aquest, grinyola, y'l pobre senyor Rafà's queda fet una estatua.

Pobre senyor Rafà! Aclaparat, estàtich, se contempla la seva propietat, desfeta, muda, trossejada, reduïda a l'impotència. Oh! Vanitats! Oh! poca durada de les humanes pompes... Passa una estona, lo senyor Rafà recull les despulles del cadaver, les amaga dessota d'inmens mocador de quadros y surt cap fòra, ab posat esfreidor, sens dir una paraula, ni la bona nit a la pobre criada que allà, lluny, al recó de la botiga, s'ha tret la sabata y'l mitjà, y's dóna massatje al desditzat ull-de-poll, irritat per la trepitjada.

—Ja diria dispensi, al menys—rondina la plorosa Maritorne.—Vés qui hi va, demà, a plassa; de vuit dies no podré caminar. Malehit Pornògraf!

—Fonògraf, dòna—diu lo qui escriu aquestes ratlles, esclafant de riurer.

—Tant se val! Que's diga com vullga!

—Si, senyors, sempre ho dich jo—afegeix sentenciosament la senyora Pepeta.—Aquestes coses noves, són coses del dimoni; no poden portar més que desgracies, malaurances.

—Y trepitjades, veritat Toneta?—pregunta l'amich de la seva sogra.

—Vostè sempre está per bromes, senyor Tomaset—diu la criada.

—Llástima que'l teu ull-de-poll no hagi sigut la sogra?—murniura'l senyor Tomás.

—Y perquè se'n ha anat lo senyor Rafà?—pregunta l'Arturo.

—Home; que volies que hi fés aquí, vellant lo mort?—Pots contar que ja es a l'Hospital.

—Pobre fonògraf! Tan jove y tan desgraciad!—exclaman varis a l' hora.

—Es això com deurién acabar totes les sessions de fonògraf—observa la senyora Pepeta.—Això de fer parlar la gent, no senthi, no està bé; es poch religiós; se sembla a bruixeria.

—Té rahó, senyora Pepeta—declaro jo.

—A Deu gracies! Ja'n tinch que pensan com jo penso. Guerra a n'aquestes maquinotes!

—Escolti, senyor Perico?—diu la Soledat.—Lo senyor Rafà ja dèu haver adobat la màquina.

En efecte, se sentia un altre fonògraf, ben a la vora. Tots sortirem al carrer, admirats de la llèstesa del senyor Rafà.

—No; no era'l seu fonògraf; era un altre que tocava *La Tempestad*; la mateixa veu, lo mateix grinyolar y la mateixa remor llunyania... Tocaven a la casa del devant. No era'l fonògraf del senyor Rafà, però, ell, sí que hi era!

Silenciós; ab lo mocador de quadros a la mà, de peu al bell mitjà de la plassa; lo senyor Rafà pareix l'estàtua de la desesperació y escolta, escolta immòvil... La lluna comensa a donarli de plè a plè.

Dues llagrimetes li cauen galtes avall y l'astre nocturn les fa brillar com perles diamantines... Mentrestant, lo fonògraf del vehí continua tocant *La Tempestad* y

ab la calma de la vesprada calenta y silenciosa, vibran les notes del barító que canta la balada, com una pòstuma oració de la màquina difunta...

Mañana las campanas, por ellos sonarán!
Plin, plan, plin, plan!

DOCTOR PALAUET.

EMPORI

Quadrerns de Mars y Abril de 1907

L'importantíssima revista *Empori*, quina vida cal empener a que sia duradera, per l'honor que fa a Catalunya, en los nombres de Mars y Abril respectivament, conté els treballs dels següents sumaris:

Los educadors de la gent catalana. Oliva (971-1918), per J. Pijoan.—Indici de la Nacionalitat. A propòsit del Primer Congrés de la Llengua Catalana, per Rafael Gay de Montellà.—Elogi de les garlandes, per Joseph Carner.—Los constructors de les obres romàniques a Catalunya, per Anioni de Falguera.—Lo frontal de Plans, per J. Pijoan.—La vella alzina, Que plana está la mar! La pobre ermita, per Joseph Martí Folguera.—Poètica d'Aristòtil, per I. Casanovas, S. J.—Divagacions estètiques. La senzillesa, per Miquel Costa y Llobera, Pbre.—Les Revistes.—Coses Assenyalades.

Los educadors de la gent catalana. II. Oliva, per J. Pijoan.—Col-loqui, per Joan Alcover.—Flors del silenci, per M. S. Oliver.—La nostra ordinació y'l nostre camí, per J. Torres García.—Lo catalanisme de Ramón Muntaner, per W. Coroleu.—La personalitat poètica d'en Manuel de Cabanyes, per Joseph Maria López Picó.—L'*«Amor y Psique»* y *«Partinobles»* en la rondallística catalana, per Rossend Serra y Pagès.—Poètica d'Aristòtil, per I. Casanovas, S. J.—Les Revises.—Coses assenyalades.

Lo senyor Pijoan ab son magnífich estudi de l'Abat Oliva, treball de forsa y d'un analisi digne de la més alta reputació intel·lectual, fà un grandíssim servet al nostre poble, delineantli, de ma mestre, la fesomia d'aquells vells patriarques que l'engendraren y dels qui, sols lo nom, arrenca veneració y estima, ab tot y no tenir-ne'l poble més que una idea boirosa de lo que ells foren y representen. Aquest treball del senyor Pijoan val pera que, a la qua dels *educadors* antichs de la gent catalana, s'hi posi Ell com *educador de la moderna Catalunya*.

També'l jesuita, Rvnt. Pare I. Casanovas, es dels qui tenen en *Empori* obra de mestre. La *Poètica d'Aristòtil*, que ell ha traduit directament de la llengua grega, es un dels blocs científics de més consistència per afermar lo nom d'aquesta publicació. A n'els noms sumariats s'hi publican los XIII primers capítols de la *Poètica d'Aristòtil*, y'l

sos *Preludios de mi lira* una obra mestre, que cal escandellar si la nostra literatura vol tenir quelcom de gròs en esperit y forma.

En Rossendo Serra y Pagès, l'acreditat folklorista, té un bon estudi sobre l'*Amor y Psiquis y Partinobles en la rondallística catalana*, que una vegada més afirma'l seu nom dins aquest ram literari.

En Martí y Folguera y En Joseph Garner y en Joan Alcover, hi tenen sengles poesies.

Les dues seccions: *Les Revistes y Coses assenyelades*, com en los passats quaterns, són interessants pel nombre qualitat y criteri.

Empori, donchs, no té rival; los drets adquirits devant del públic català y no català, l'han de fer viure vulgas que nó.

X.

Comentaris

En materia de coses vinícolas, ja se sab que vé dia que tot torna a fermentar y a la mellor, un ví que semblava haver quedat tranquil per tota la seva vida, començat a bullir y més bullir y's pagesos diuen què són coses de la lluna.

Lo mateix passa ab los polítichs revellants; vé un dia que aprofitant una ocasió, se tornan a bellugar, se posan a bullir y fan l'home. Quaisevol diria que ressucitan nous *Fenix* que s'enlaien y fugen de les cendres, que ja feya temps que'ls envoicallaven. De cop y volta's veuen grans, esplendorosos y s'hi creuen tornats a l'època passada.... mes es pura ilusió, fantasmagòria cinematogràfica que la realitat desfà més prompte que la vista y vé la veritat, la prosa de la vida... A casa les milloques, altre volta cap a casa!

Lo dimecres a la nit s'entornavan a casa les milloques; semblaven galls dindis quan fan lo vano; satisfets, petulants, pàreixien que se'ls haguessin tret quaranta anys del damunt y l'un deya a l'altre:

—Amich Joan; ja ho veus. Encare som alguna cosa.

—Sí, amich Joan; es ben veritat allò que diuen que tot se pot jugar, menys les ventures. Quan, quan nos hi tornarem a veure?

La qüestió del sucre se va fent amarga en gran manera y ha demostrat palesament que aquí, a Espanya, tot va al revés.

Dos estaments que haurien de viure de allò més agermanats, estan com lo gat y'l gos y es cosa que a un lo deixan ab un pam de boca oberta. Los polítichs y'ls confiters, dos oficis complertament germans, puig abdós fan la mateixa feyna, pastelegen, y fent tots dos pastels, no's poden entendrer; estan contrapuntats.

Lo país pagará aquestes baralles de les quèn sortirà un *pastel* quèl dimoni hi ballarà. Nosaltres lo comprarem per cart que resulti y'ls fabricants de sucre's farán rics, què s'cosa per ells forsa satisfactoria. Què hi fa que Espanya s'empobreixi y la gent ne fugiri no res.

Que se salven los monopolios, aunque nos perdamos todos.

Sembla que serà un fet la *desgravació* del vi. En canbi, gravarán lo sucre, les cèdules, la contribució, los automòvils, les bicicletes, lo gas, l'electricitat, en fi, tot; de manera que'ns donarán un ral y'ns farán afluixar vuit o dèu duros. Es aquesta la proporció probable.

Sia com vulga, a Tarragona, es possible que això sia una gran cosa, perquè podria ser quèls consums prenguessin una altra cara. Si així fós, podriam donar per ben empleats tots los auments de pagos, a no ser que s'arregli de manera que també sortim ab les mans al cap.

Japoneses y yanquis se fan babarotes. Suposèm que no passarà res, però no vindrà malament de veurer aquells valents què s'varen fer séyes les Filipines tot juntant, com se les compondrien ab los nippons.

Encare que sia allò de *mal de muchos*, etz, no'ns sabrà gens de greu veurer com ballan lo fandango aquells tremendos.

A Tarragona, tenim actualment la mània de les lluminaries.

Lluminaries a la rambla de quan en quan, lluminaries al port fins a les dèu,

lluminaries per la banda de la plassa quan hi ha funció: això es *la mar*.

Per cert que l'altre nit nos contemplavem la colla de fanals del moll que semblaven una llocadeta que unes quantes gallinasses, en forma d'archs voltáichs, anessin pasturant. Nos sembla que una d'aquelles coses sobra y com que a l'Ajuntament li costa molts quartets, nos creyem que no faràn gens malament de suprimir aquelles inútils lluminaries, haventhi les altres.

En Maura s'ha declarat enemic de l'estiuig; no vol que'ls diputats prenguin banys; creu convenient que suen ja que a n'ell lo fan suar.

Es possible quèl fassin plegar per aixut, perquè si les diputades s'enfutismen, vindrà la crisi de les fandilles y'ls tapa-rabos y adèu, Maura; contra les dònes no hi pot ningú res.

No comprenèm tant empenyo si'l mateix pot fer disbarats ab Corts com sense y, sobretot, ja'ns podèm esperar; tant s'havèm esperat, que una mica més o una mica menys, poch li fa. Lo país té tota la paciencia.

NOVES

Demà, diumenge, a les cinqu de la tarda, celebrarà junta general extraordinaria l'Associació Catalanista de aquesta ciutat.

La Junta Directiva nos recomana preguém als socis la puntual assistència.

Nos permetèm pregar als Quefes de les companyies del Nort y M. Z. y A. que ordenin la llimpiesa de les comunes de l'estació y vegin d'evitar la mala olor que llenyan donchs se fà insopportable lo passar per allí apropi. Es una qüestió d'higiene que convé tant a les personnes que han de intervenir a l'estació com als mateixos empleats que allí treballen y que no sabèm pas com se'ls arreglen pera no quedar tous infestats.

Esperèm ser atesos y si no, la Junta provincial de Sanitat que'ns digui si tenim o no rahó en queixarnos.

Això suposant que hi hagi aquesta Junta provincial, y una de municipal y no sabèm si alguna altre encare.

En les principals llibreries y en los kioscos s'ha posat a la venda, al preu mínim de 30 céntims, l'interessantissim follet que ab tant d'èxit s'està repartint a Valencia ahont ha despertat variitable entusiasme y interès, ja que es una verdadera síntesis del moviment polítich-autonomista de Catalunya. Conté articles de gran valua dels senyors Maragall, Martí y Juliá, Carner, Alomar, Abadal, un resum sintètic del catalanisme, del senyor Moliné y Brasés y ademés una relació acabadíssima de les societats, agrupacions y periòdichs autonomistes de nostra terra.

Per les anteriors notes pot comprendres lo útil que es aquest follet pera poder fer-se càrrec de la trascendència de nostre ressorgiment polítich-social.

Convalecencies.—*Ovi Lecitina Giol.*

Fa un parell de dies que'ls banys comensen a ser freqüents. La calor va apretant, menys les nits que encare són ben agradívoles.

Nits enrera varen ser encesos los nous fanals que arbre per altre han sigut col·locats en lo passeig central de la Rambla de Sant Joan. Dijous passat se va repetir la mateixa operació.

Nos sembla que ja que d'hermosejar la Rambla's tractava, valia la pena d'haver canviat la forma dels fanals, fentlos de més cares y donantlos així una mica més d'importància, perquè cosa més lleixa y antiesèstica quèl vulgar fanal de cantonada, no creyem que n'hi hagi d'altra.

Si l'Ajuntament se proposava, únicament, demostrar que posant més llums s'hi veia més, es diferent, que's cosa que's va probar palesament les dues úniques nits que s'han fet lluminaries.

Avuy se deya, no sabèm ab quin fonament, quèl govern havia acordat traslladar altre vegada a Aranjuez les Comissions Liquidadores d'Ultramar que's tro-

ben domiciliades en aqüestia ciutat.

Si la notícia resulta certa, bonich serà'l negocí que haurà realisat nostre Municipi, qui pera obtenir la vinguda de les esmentades Comissions, gastà com sap tothom, una colla de mils duros.

Y ara veurà la gent que de bona fè creu en les ventages que la protecció dels governs reporta, l'cas que s'ha de fer de les promeses de la gent de Madrid, y la rahó que tinguerem nosaltres no entussiasmants quan ab la vinguda de les Liquidadores nos oferíen *el oro y el moro*.

Si'n podria demanar als autors y preconsidadors del projecte la correspondent indemnisiació per danys y perjudicis?

Devant de la vaqueria de la Rambla de Sant Joan, pera poguer donar entrada als carros carregats, hi han unes fustoses permanentes fetes ab tan mala sombra que a més de ser colocades de qualsevol manera, obstrueixen lo pas de l'aigua y quan plou, tot se sobrix, convertint aquell tràns de passeig en una *mar sin orillas*.

No fóra mal quèl tinent del districte s'ho mirés.

Havèm tingut lo gust de tornar a veure la professora de l'*Orfeó Tarragoní* Na Josepha Anguela, ja restablerta complertament.

Tenim una veritable satisfacció en donar aital nova y la felicitèm, felicitant a l'ensembs a l'*Orfeó* que podrà tornar a comptar ab sa valiosa cooperació.

Ab nombrosa assistència de delegacions y públich, tingué lloc lo passat dimecres l'*Assamblea* convocada per la Cambra Agrícola d'aquesta ciutat pera recabar l'apoi de les entitats tarragonines en favor del projecte de lley suprimint los drets de consum del ví.

Regnà en la reunio la major armonia, considerant unanimament quèl projecte beneficiarà a Tarragona, per lo qual s'adoptaren les mateixes conclusions de l'*Assamblea* de Vilafranca y s'expidi un telegrama al Gobern, pera que procuri sia votada la reforma abans de la propera cullita a fi de que'ls petits propietaris gaudeixin de les ventages que la mellora de preus puga produir.

Los toldos de les tendes són constants perills pels barrets dels transeunts y fins pels seus caps, perquè n'hi han que estan colocats d'una manera tan rudimentaria, que desdiu forsa d'una ciutat com Tarragona.

Seria convenient quèl senyor batlle fés passar una mica d'inspecció per les aceres, especialment per les del carrer de l'Unió.

Van avansant los treballs pera la publicació de les obres del gran Jacme I lo Conqueridor y pel cuidado que s'hi prenen los encarregats de portar a terme felis aquesta pensada, podèm assegurar que l'edició honrarà a Tarragona.

La manta ciclista continua en augment. La calor sembla desenrotillar l'afició a n'aquest sport en totes les classes socials, puig fins los gitans van per les nostres Rambles fent equilibris demunt de les màquines, disposats a rompre l'ansa del coll del primer que tinga la desgracia de toparhi.

A les nits, lo perill augmenta, puig hi ha vegades que passen d'una dotzena les bicicletes que corren o volen al mateix temps.

Vol fer l'obsequi o la caritat Sr. Alcalde o Sr. Gobernador o qui sia de posarhi remey, abans de que'l públich cansat d'esperar y sufrir inútilment se prengui la justicia per la seuá má?

Avansan los treballs pera la constitució en aquesta ciutat d'una nova entitat que portarà per nom «*Unió Democrática Nacionalista*».

Són ja prop d'un centenar los socis inscrits com a fundadors, per lo qual no seria gens estrany que la setmana entrant, quedessin enllistats los Estatuts y nomenada la Junta Directiva.

Lo programa de les películes que's passaran en les sessions d'aquest diumenge al Patronat de l'Obrer, es com segueix:

Criada furiosa. Carreres de sogras. Baralla de nens. Santi di guixi. Entramaliadiures. Lladres y gossos polícies.

Les hores de sessions: de quatre y mitja a les vuit.

Molt havèm sentit a parlar de la claveguera del carrer Major y lo que'n sabèm no es més que per referencies. Que la mida es gran, que's petita... un senyor *Alanta* diu una sèrie de cosases, etz, etz.

Si'n volen creure, no s'hi capquin y si l'aigua, en dies d'aigua, se fica per les cases prenguin paciencia. També tindrà claveguera y are no'n tenen y a més tindrà pudor, que's una de les seves conseqüencies. Això, si; hi ha un remey, fer tapar totes les boques y ja no hi haurà males olors; es lo sistema tarragoní: fer forats per la fugida d'aigues y a l'estiu taparlos ab lo qual se'n despren que lo mellor fora no ferne de forats si's tenen de tapar.

A més, tindrà una diversió en dies de pluja forta. No trovant sortida l'aigua y sent lo bombat del carrer al revés de lo que era avans, l'aigua passarà per les ares y tot ho deixarà net.

Que's desenganyin, primer que clavegueres, primer que fanals, primer que rès... aigua. Ab ella no puderán les clavegueres, hi haurà netedat, se podrà regar... etz. Y l'aigua no's ficarà per les entrades del carrer major.

De tot lo demés que esplica'l senyor *Alanta*... rès, rès. Aigua, aigua que ab ella's poden netear tota mena de brúties.

TIP. DE FRANCESC SUGRÀNES, COMTE DE RIUS, 9

CLÍNICA Y CONSULTORI

PER LES ENFERMETATS DE LA DONA

Vies urinaries, Cirugia operatoria y parts

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Polyclínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona.

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera's pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Rambla de Castellar, 31, principal

Tallers d'Arts Sumptuaries

DE

FRANCISCO CASANOVAS

SUCCESSION DE FÉLIX RIBAS

Carretera de Castelló.—TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.

Projectes y presupostos detallats de les obres que ho requereixin.

Guineu Espanyola

XOCOLATES y CAFÉS sens rival.—THE legítim de la Xina.—SUCRE de classe superior y tallada de Sant Lluís.—CACAU EN POLVO.—BOMBONS.—LICOR CAFE.—CREMA CACAU y altres articles de classe superior.

Productes de cullita propria de l'hisenda MONTSERRAT de Fernando Pòo.

Se garanteix la pureza dels genres.

RAMBLA SANT JOAN, 49

Emulsió NADAL

Mellor que Scott y similars: Unica ab 50 per 100 oli bacallà tot assimilable. Usant oli sol, se tolera mal y perd vies intestinals. Reconstituent nens, adults, veïls; consunció, convalecències, clorossis, embaràs, lactàcia, tos, tisis, escròfules, raquitismes, anèmia. Certifican eminents doctors Col·legis Metges y Farmacèutics.

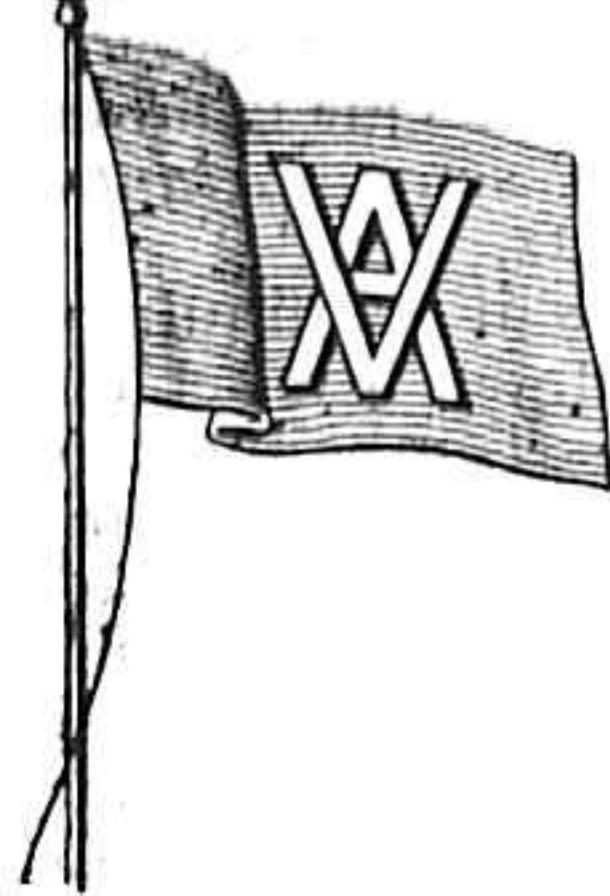
MEDALLA DE PLATA

Xarop Hipofosfits NADAL. Tònic, reconstituent, estimulant. Hipofosfits cal, estrichina, ferro, manganès, quinina, sosa, cuasina, neurostina (fòsforo orgànic), formiat sosa.—Anèmia cerebral, enfermetats medulars, astenia muscular; activa digestia, deté caducitat orgànica.

MEDALLA DE PLATA

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y C. S. en C.

SEVILLA

pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz, Sevilla, Huelva, Vigo, Villagarcia, Carril, Coruña, Ferrol, Gijón, Santander, Bilbao, Sant Sebastiá, Pasajes, Bayonne, Burdeos y Nantes.

Serveys rápid eventual pera'l Nort d'Espanya, ab escala en los ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Coruña y Santander.

S'expedeixen coneixements directes pera Ayamonte, ab trasbord en Huelva als vapors **La Activa**.

S'admet càrrega y passatgers a preus reduts.

Sortirà d'aquest port lo pròxim dijous lo magnífich vapor espanyol

CABO CORONA

de 1.230 tonelades, admetent càrrega y passatgers pera ls ports nomenats.

Son congnitari D. MARIAN PERES.

NEURASTENIES clorosis,

debilitat general,

anemia

se curen radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES EN TOTES LES FARMACIES

Sucursal Lluís Trinchet

CASA FUNDADA EN 1885

Gran Premi en l'Exposició Universal de Xicago de 1893

Gran assortit en barrets y gorres.—Especialitat pera'l clero.—Birrets pera la Magistratura y Facultats.—Teressianas y rossos pera l'Eczèrcit.—Tricornis pera l'Armada.—Solideos y Bonets.

Tallers: Carrer Sta Agnès 9, Barcelona

28, Comte de Rius 28.—Tarragona

DR. SASTRE Y MARQUÉS HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

VI d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.

Sucré vermifruix del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Esencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.

Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten tots els malalties.

Per a tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

ATAJAR 30 ALJACÉM

AYGUA NAF SE RRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bò, que resisteix tota prova al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafel ni Murillo los podrían fer melló, aproposit per regalos; causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menes que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

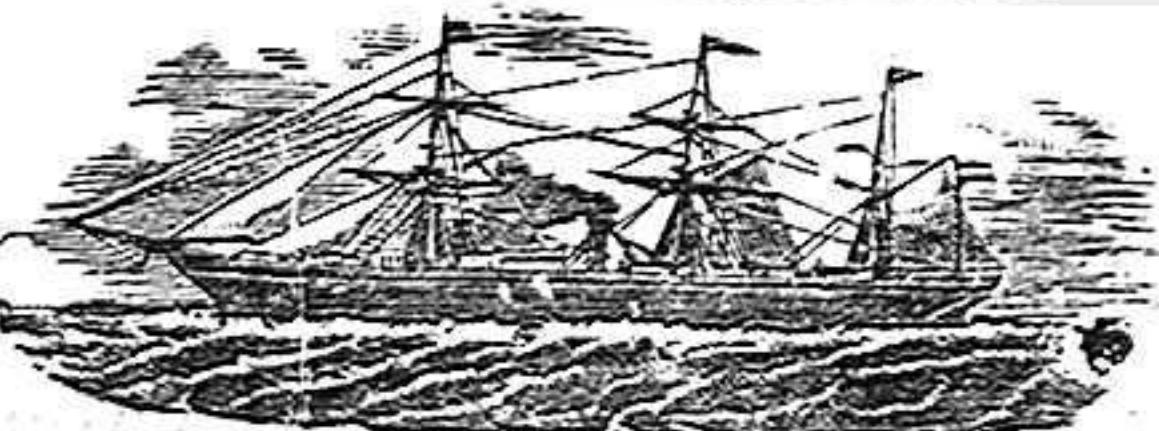
Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre.....	1'50 pta.
Fora.....	1'50 »
Extranjer.....	2'00 »
Número d'avuy.....	15 »

De venda en lo local de l'Associació Catalanista, carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anunci a preus reduts

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Linia de Cuba y Méxic—Lo dia 17 de Juny sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

ALFONSO XIII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafrime y Pacífic ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxic—Lo dia 26 de Juny sortirà de Barcelona, el 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

MONTEVIDEO

directament pera Nova York, Habana y Vera cruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia—Lo dia 11 de Juny sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONSERRAT

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'hont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra; admeten passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífic, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carúpano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas—Lo dia 22 de Juny sortirà de Barcelona, havent fet les escalas intermitjas, lo vapor

ALICANTE

directament pera Gènova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires—Lo dia 3 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

P. DE SATRÚSTEGUI

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canàries—Lo 17 sortirà de Barcelona, el 18 de València, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVERDE

directament pera Tànger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera empender lo viatge de retorn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Poo—Lo dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Linia de Tanger—Sortidas de Cádiz: dijous, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatges, a quins la Companyia dóna allotjament molt cómodo y tracte esmerat, com lo acreditat en son dilatats serveys. Rebaixas a famílies. Preus convencionals pera camarots de luxe. Rebaixas pera passatges d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expènen passatges pera tots los ports demón servits per línies regulars. La empresa pot assurar las mercaderías que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT—Rebaixa en los nòbits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per cent en los nòbits de determinats articles, ab arreglo a lo estableit en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comers y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials—La secció que d'aquests serveys establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la collocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitzin fer los Exportadors.

Per a mes informes dirigirse a son agent

D. EMILI BORRÀS

AYGUA NAF SERVA
AYGUA NAF SERVA
AYGUA NAF SERVA